

Muistio

22.5.2024

VN/10551/2024
VN/10551/2024-MMM-3

Muistio valtioneuvoston asetusluonnoksesta nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 17 §:n muuttamisesta

Asian tausta

Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2024) tuli voimaan vuoden alusta. Samassa yhteydessä uudistettiin lypsylehmien ja pääasiassa maidontuotantoa varten kasvatettavien hiehojen jaloitteluvaatimusta. Valtioneuvoston asetuksessa nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 13 ja 17 §:n muuttamisesta (1162/2023) edellytetään, että lypsylehmät ja pääasiassa maidontuotantoa varten kasvatettavat hiehot, jotka pidetään kytkettyinä, tulee päästää laitumelle tai muuhun tarkoituksenmukaiseen jaloittelutilaan vähintään 60 päivänä ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä toukokuuta ja päättyy 30 päivänä syyskuuta sekä vähintään 30 päivänä ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä lokakuuta ja päättyy 30 päivänä huhtikuuta. Viime vuoteen asti jaloittelulvelvoite koski vain kesäkauden 60 päivän vähimmäisaikaa.

Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto seuraavilta tahoilta: Ruokavirasto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Itä-Suomen aluehallintovirasto, Lapin aluehallintovirasto, Lounais-Suomen aluehallintovirasto, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Helsingin yliopiston eläinten hyvinvoinnin tutkimuskeskus, Eläinten hyvinvointikeskus EHK, Animalia ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, SEY Suomen eläinsuojelu ry, Suomen Eläinlääkäriliitto ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Asetuksen perustelut

Asetuksella muutettaisiin nykyinen 17 § lypsylehmien ja pääasiassa maidontuotantoa varten kasvatettavien hiehojen jaloitteluvaatimuksesta siten, että 30 päivän lisävaatimus voitaisiin toteuttaa kalenterivuoden aikana haluttuna ajankohtana eikä sitä olisi enää pakko toteuttaa talvikaudella. Tämä muutos antaisi tuottajalle mahdollisuuden suunnitella laidunnus tai jaloittelu tilan töiden ja resurssien kannalta joustavammin. Talvikautinen jaloittelulvelvoite on monelle tilalle hankala toteuttaa työmäärän lisääntymisen ja olosuhteiden hallinnan kannalta sekä vaatisi myös investointeja jaloittelutarhan perustamista varten.

Muutoksen yhteydessä ehdotetaan, että 30 päivän lisävaatimuksen soveltaminen alkaisi vuoden 2025 alusta. Tämä olisi sekä tuottajille että valvontaviranomaisille selkeämmin ymmärrettävissä oleva ajankohta. Tämä tarkoittaisi käytännössä, että tämän vuoden osalta tilanne ei muuttuisi aiemmasta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia tuotantoeläinten omistajiin tai pitäjiin. Eläinten osalta 30 päivän lisäjaloitteluvaatimus siirtyisi kolmella kuukaudella.

Lausuntopalaute

Lausunnon antoivat aluehallintovirastot (Länsi- ja Sisä-Suomi, Länsi-Suomi, Pohjois-Suomi), Animalia ry, Eläinoikeuspuolue ry, Eläinten hyvinvointikeskus, Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Ruokavirasto, SEY Suomen eläinsuojelu ry, Suomen Eläinlääkäriliitto ry ja Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Useimmat tahot toivat esiin parsilehmien liikunnan tarpeen, joka patoutuu jaloittelun estyessä lyhyessä ajassa. Aluehallintovirastot ja Suomen eläinlääkäriliitto ry esittivät tuottajille kirjanpito vaatimusta jaloittelusta valvonnan mahdollistamiseksi. Aluehallintovirastot katsoivat myös, että jaloittelua koskeva poikkeuslupamenettely pitäisi lopettaa.

Ruokavirasto ja tuottajajärjestöt puoltavat esitettyä muutosta jaloitteluvaatimukseen. Eläinten ulkoilu voidaan toteuttaa tilatason olosuhteet huomioiden mahdollisimman turvallisesti ja eläinten hyvinvointia edistäen. Ruokavirasto toivoi kuitenkin myös talviaikaisen jaloittelun edistämistä esimerkiksi eläinten hyvinvointikorvauksen avulla.

Esitettyjä muutoksia ei asetukseen ole tehty. Kesäaikainen jaloittelu ja erityisesti laidunnus mahdollistavat nautojen olennaisten käyttäytymistarpeiden toteutumisen parhaalla mahdollisella tavalla. Nautojen ja tuottajien kannalta talviaikaiseen jaloitteluun liittyy selvästi enemmän riskejä ja siitä aiheutuu myös kustannuksia esimerkiksi lisääntyneen työmäärän muodossa. Ehdotettu kirjanpito aiheuttaa hallinnollista taakkaa tuottajille ja se myös edellyttäisi lain tasoista sääntelyä.

Lausunnoista on laadittu yhteenveto maa- ja metsätalousministeriössä.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Asetuksessa tarkoitettua vähintään 30 päivän jaloitteluvaatimusta sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2025.

